

Regionstyrelsen

2014-11-11

Ärende 1

Fastställande av budget 2015 samt plan för 2016-2017

Vänsterpartiet vill ha en demokratisk styrd och jämlik välfärd. Vi prioriterar människors behov framför privata vinstintressen. Varje skattekrona skall användas så att den kommer till nytta för den gemensamma välfärden.

En demokratiskt styrd och skattefinansierad vård är det bästa sättet att säkra jämställd, jämlik och tillgänglig vård efter behov för invånarna i Västra Götaland. Människors behov av vård, och inte ekonomiska vinstintressen, skall avgöra vårdkvalitet och var vårdutbudet skall finnas.

Vi är ett socialistiskt, feministiskt parti på ekologisk grund. Vi lägger stor vikt vid att Västra Götalandsregionen tar ansvar för ett hållbart kretslopp och ekologisk balans. Utvecklingen av kollektivtrafiken är viktig för miljön och för att alla ska kunna resa till arbete, studier eller på sin fritid. Då måste vi ta vårt ansvar för tillgänglighet när det gäller utbud, till människors funktionalitet och låga biljettpreiser.

Det finns skillnader i hälsa mellan fattiga och rika i Västra Götaland. Det finns skillnader i hälsa mellan män och kvinnor men också när det gäller etnicitet, sexuell läggning och funktionalitet. Det är hälsoklyftor som kan överbryggas med en medveten politik, och vi tar några steg i vårt budgetförslag.

Vi måste vara en attraktiv arbetsgivare för att behålla och rekrytera kompetent personal. Vi vill inte att de kvinnodominerade yrkesgrupperna ska fortsätta att subventionera den offentliga sektorn genom att vara lönediskriminerade. Vi behöver visa dem som står inför ett utbildningsval, att vi har höjt värderingen av vårdrkena. Vi vill inte att våra anställda ska leva i en ständig nedskärningskultur, utan att det går att bedriva verksamhet av så hög kvalitet att de kan vara stolta över sin arbetsplats.

I den tidigare rödgröna ledningen lade vi våren 2014 ett förslag till budget som var underbalanserat, i avvaktan på vad ett valresultat skulle kunna medföra. I Västra Götalandsregionen har det blivit maktskifte och Vänsterpartiet har gått i opposition. Med utgångspunkt från den rödgröna budgeten för 2015 lägger vi därför förslag till tilläggsbudget utifrån våra prioriteringar för ett jämlikt, jämställt och miljömässigt hållbart Västra Götaland.

Hälso- och sjukvård

Sjukhusens strukturella underskott

När Vänsterpartiet summerar läget inför tilläggsbudgeten vet vi mer om de strukturella underskotten i hälso- och sjukvården än när budgeten beslutades i juni 2014. Vi ser hur de ekonomiska underskotten för några sjukhus ligger kvar på höga nivåer. Men vi ser ännu tydligare hur verksamheterna inte når upp till målen för varken vårdgaranti, väntetider på akuten, ambulansverksamhet och psykiatri. Inte minst bristen på vårdplatser skapar problem både i form av flaskhalsar som förlänger väntetider på akuten samt skapar arbetsmiljö- och patientsäkerhetsproblem. Den genomsnittliga beläggningsgraden måste nå 90% för att undvika överbeläggningar i framtiden. Vi ser även hur sjukfrånvaron ökar för framför allt omvårdnadspersonal och städpersonal. Vänsterpartiet ser ett tydligt behov av ytterligare resurstillskott till hälso- och sjukvården för att få en verksamhet i balans.

Att nå denna balans är en långsiktig process som bygger på klok styrning i dialog mellan politiker, verksamhet och medborgare. Ett viktigt medel för att nå balansen är att ta bort det procentuella effektiviseringskravet för hälso- och sjukvården från 2015. Effektiviseringskravet har skapat en nedskärningskultur inom hälso- och sjukvården som varit väldigt jobbig för vårdpersonalen. Istället för att få arbetsro för att på lång sikt hitta de klokaste arbetsformerna och metoderna för högsta möjliga vårdkvalitet och bästa möjliga tillgänglighet, har de fått arbeta med nedskärningar med ettårsperspektiv istället för långsiktigt utvecklingsarbete med hög kvalitet som ledstjärna. Det är jobbigt för personalen att leva med ständiga hot om nya nedskärningar nästa år.

Psykiatri i obalans

Vänsterpartiet vill se en utveckling i riktning mot en mer tillgänglig och human psykiatri. Några viktiga nyckelord är samarbete, samverkan och delaktighet. Den psykiatriska vården i Västra Götalandsregionen är på flera ställen i obalans. Tillgängligheten till öppenvården brister på många ställen och samverkan mellan öppenvård, primärvård och kommuner behöver förbättras. Tillgången på psykiatriker är dålig, framför allt i Skaraborg. Särskilt inom barn- och ungdomspsykiatri finns det stora brister i tillgängligheten till fördjupad utredning och behandling. Detta kräver ett långsiktigt och målmedvetet arbete för en utsatt patientgrupp.

Subvention av alla preventivmedel upp till 25 års ålder

Vi tillför resurser till Hälso- och sjukvårdsstyrelsen med syfte att subventionera samtliga preventivmedel, dessa ska vara tillgängliga för 100 kronor om året, med åldersgräns upp till 25 års ålder.

Glasögonbidrag till 18 års ålder

Västra Götalandsregionen höjde från 2012 åldersgränsen för subvention av glasögon till 16 års ålder. Eftersom de resurser som HSU fått för att finansiera detta inte går åt föreslår vi att åldersgränsen höjs till den dag någon fyller 18 år. Dessutom vill vi utreda en höjning av subventionen till 100% finansiering av de billigaste bågar och glas som erbjuds, för att uppnå total avgiftsfrihet för alla barn med behov av glasögon. Detta beräknar vi också ryms inom de ramar som finns på Hälso- och sjukvårdsutskottet idag.

Avgiftsfri influensavaccinering och mammografi

Avgiftsfri influensavaccinering för riskgrupper är viktigt för att få så många som möjligt att vaccinera sig. Därför genomförs avgiftsfri influensavaccinering för riskgrupper och de över 65 år från 1 januari 2015.

Ingen kvinna ska avstå mammografi på grund kostnaden. Vi föreslår avgiftsfri mammografiscreening.

Säkrad tillgång till grön rehab och multimodal rehab

Vid införandet av vårdvalet för rehabilitering gjordes misstaget att inte peka ut ett tydligt ansvar för multimodal rehabilitering och arbete med grön rehabilitering. En av de stora svagheter i vårdval framträder därmed tydligt, att det är en process på flera år att försöka lösa frågan inom det gällande systemet. Vi kan inte acceptera en massnedläggning av fungerande verksamheter i ett dåligt fungerande vårdvalssystem.

Vård för papperslösa

Papperslösa ska erbjudas planerad och akut vård på samma villkor som andra. Detta är en prioriterad fråga under året, och något som Hälso- och sjukvårdsstyrelsen måste följa upp på ett tydligt sätt.

Att lösa rekryteringsproblemen inom hälso- och sjukvården

Vänsterpartiet ser hur regionen har svårt att rekrytera och behålla vissa yrkeskategorier. Vi ser också hur de kvinnodominerade yrkesgrupperna subventionerar den offentliga sektorn genom att vara lönediskriminerade, jämfört med mansdominerade yrken. Vi behöver specialistsjuksköterskor och vi tycker att det är självklart att sjuksköterskor vidareutbildar sig på arbetstid, på samma sätt som läkare gör. Det går att något mildra bristen på sjuksköterskor sommartid genom att anställa dem redan vid årsskiftet. Det ger dem en bra introduktion och vi har goda förhoppningar om att de stannar över sommaren, då behovet är som störst. Satsningen på förstärkt yrkesintroduktion för sjuksköterskor ska därför permanentas. Vi har i den tidigare rödgröna majoriteten gjort satsningar på pottar som riktas för att åtgärda lönediskriminering för vissa prioriterade grupper. Då avses vårdpersonal i kvinnodominerade yrken, även inom Kommunals avtalsområde. Vi dubblar nu den satsningen till att öka med 100 miljoner kronor årligen 2015, 2016 och 2017 upp till en anslagsnivå som är 300 Mkr högre än idag. Medlen ges som en utökad pott i löneöversynen, men riktas och redovisas i särskild ordning. Vänsterpartiet ser också att det är viktigt att få unga att välja vårdutbildningar, och att visa att det ges en rimlig lön redan för den som är nyutbildad. Vi går därför det s.k. sjuksköterskeupproret till mötes, och höjer lägsta lönen till 25.000 kronor. Det gäller sjuksköterskor men även andra kvinnodominerade yrken som kräver akademisk utbildning. För detta ändamål anslås 50 miljoner kronor av potten för jämställda löner för 2015. Vi anslår långsiktig finansiering från och med 2015 för att tidigarelägga anställningar av sjuksköterskor ett halvår innan sommarsemesteren. Då det oftast kommer att avse nyutbildade sjuksköterskor används uttrycket ”förstärkt yrkesintroduktion”. Arbetsgivarna som får del av potten ges ett visst utbildningsuppdrag.

Kollektivtrafiken

För 2014 prognosticeras resandet med kollektivtrafiken minska med 4 %. Västtrafik kommer inte att nå fullmäktiges mål för 2014. Därför krävs åtgärder inför 2015 för att få fler att välja kollektivtrafik.

För att uppnå fördubblingsmålet inom kollektivtrafiken krävs det satsningar på utökad trafik. Det kräver långsiktiga satsningar på att bygga ut kollektivtrafiken. För 2016 och 2017 saknas i nuläget extra resurser för denna satsning.

Vi tror att en av anledningarna till det minskade resandet beror på den långsiktiga trenden att biljettpriserna höjs mer än inflationen. Därför föreslår Vänsterpartiet en frysning av biljettpriserna på 2014 års nivå för år 2015.

Barnrättsarbete/Implementering barnkonventionen

För att säkerställa arbetet med implementering av barnkonventionen i Västra Götalandsregionens egna verksamheter tillförs Rättighetskommittén resurser för att kunna säkra kompetensen hos Utvecklingsenheten för barns hälsa och rättigheter.

Regional utveckling

Arbetet för en mer jämlik hälsa är en prioriterad fråga för Vänsterpartiet. För att få ett effektivare arbete för minskade hälsoskillnader i samhället måste Västra Götalandsregionen arbeta mer samordnat. Därför föreslår vi att arbetet med sociala investeringsfonden kopplas ihop med arbetet med social hållbarhet. Detta ger Regionutvecklingsnämnden i samverkan med övriga nämnder och styrelser en tydligare riktning för arbetet med sociala investeringar och Västra Götalandsregionen får större möjligheter att vara offensiva i arbetet med Samling för social hållbarhet.

Kultur

Det fria kulturlivet är en viktig del i att utveckla ett rikt och öppet kulturliv. Det är ur de ungas upplevelser och deltagande av kultur som framtidens öppenhet och demokrati kommer att växa. Därför prioriteras barn- och ungdomskultur och fria kulturutövare upp i vår budget till Kulturnämnden.

Satsningar på miljöarbete

Västra Götalandsregionen har med rätt styrning en möjlighet att dubbla produktionen av biogas i Västra Götaland. Det är en chans som måste tas, men som innebär en merkostnad. Vi har också möjlighet att stimulera användandet av ekologiska livsmedel och nå 50% i våra egna verksamheter. Men dessa mål och andra viktiga mål inom Miljönämndens verksamhet kräver bägge tillskott av resurser till Miljönämnden för att ge möjlighet att driva detta arbete.

Ekonomiska överväganden

Det bästa sättet att skapa en effektiv verksamhet är att ge medarbetarna förutsättningar för att göra ett bra arbete. Hälso- och sjukvården, för att ta ett exempel, kännetecknas av en ständig utveckling och effektivisering. Att ha ett effektiviseringskrav i form av minskad budget varje år blir bara ett nedskärningskrav. Vänsterpartiet tar helt bort effektiviseringskravet för akutsjukhusen och fasar ut det för övrig hälso- och sjukvård så att det är helt borta från 2018.

Ekonomiska förutsättningar

Budgetförslaget bygger på SKL:s prognos från oktober 2014. Skatteunderlaget de kommande åren beräknas öka med 4,7%, 4,9% och 4,8% de tre kommande åren.

Kostnadsutveckling

Sveriges kommuner och landsting presenterar aktuella bedömningar av landsting och regioners löne- och prisförändringar (LPIK) som alltid har legat till grund för Västra Götalandsregionens generella uppräkningsanlag till nämnder och styrelser. Landstingsprisindex är en sammanvägd och viktad bedömning av kostnadsutvecklingen avseende löner, sociala avgifter och prisutveckling på varor och tjänster.

Samtliga verksamheter räknas upp med Landstingsprisindex utan läkemedel som enligt SKL:s oktoberprognos beräknas till 2,7%, 3,1% och 3,2% de kommande tre åren.

Effektiviseringskrav

Övrig verksamhet som inte är hälso- och sjukvård räknas upp med landstingsprisindex utan läkemedel, men har ett effektiviseringskrav på 1% varje år. Övrig hälso- och sjukvård som inte är akutsjukhus eller vårdvalet inom VG primärvård har för 2015 ett effektiviseringskrav på 0,5%. Detta effektiviseringskrav tillfaller det regiongemensamma för att kunna användas till riktade satsningar på prioriterade områden.

Skattesats

Skattesatsen för 2015 fastställs till 11 kronor och 58 öre per skattekrona.

Förändringar i regionbidrag

Nedan anges vilka justeringar som görs i förhållande till den gällande budgeten för 2015

och de ekonomiska prioriteringar av resurser som görs till olika nämnder och styrelser under budgetåret 2015 och planåren 2016-2017. Samtliga ramökningar och ramminskningar i den följande presentationen är långsiktiga, om inte annat anges. För nämnder som inte omnämns gäller samma regionbidrag som i Regionfullmäktigesbudgetbeslut från juni 2014.

Ekonomiska justeringar

Regionfullmäktiges anslag för utbildningsinsatser för nyvalda förtroendevalda på 5 mnkr dras tillbaka efter 2015. Regionfullmäktige tillförs 3,6 mnkr från 2015 för utökat partistöd och arvoden.

Posten läkemedel under Hälso- och sjukvårdsnämnderna får full indexuppräknings med 2,7%, 3,1% och 3,2% de tre åren under planperioden.

Hälso- och sjukvårdsnämnderna tillförs 600 mnkr extra från 2015 för att nå en sjukvård i balans. Kompensation för befolkningsökning revideras så att Hälso- och sjukvårdsnämnderna tillförs 125 mnkr årligen 2016 och 2017.

Hälso- och sjukvårdsnämnderna tillförs 11 miljoner från 2015 för att finansiera införandet av avgiftsfri mammografiscreening från 1 januari 2015.

Under Moderförvaltningen upplöses en resultatreserv på 100 mnkr 2015.

Ett avkastningskrav på 160 mnkr riktas mot Koncernbanken.

Regionstyrelsens konto för oförutsedda utgifter minskas med 100 mnkr.

Medel för kökortning, 200 mnkr under Regionstyrelsen ligger inte kvar på Regionstyrelsen 2015.

Avkastningskravet för Primärvårdsstyrelsen avskaffas helt från 2015, vilket innebär en utebliven intäkt för Moderförvaltningen på 50 mnkr.

Omställningskostnader kopplat till Vårdval rehab beräknas bli lägre än väntat, och revideras ned med 30 mnkr till 15 mnkr.

Vid minskning av antalet hälso- och sjukvårdsnämnder beräknas en minskad kostnad på 8 mnkr för den politiska organisationen.

Patientnämnderna tillförs 2,2 mnkr från 2015 för utökningen från fyra till fem patientnämnder.

För satsningar på jämställda löner inom hälso- och sjukvården tillförs Personalutskottet 50 miljoner extra 2015 och ytterligare 100 miljoner 2016 och 100 miljoner 2017.

Satsningen på förstärkt yrkesintroduktion för nyutbildade sjuksköterskor inför anställning till sommaren permanentas. Personalutskottet tillförs 25 miljoner för 2015.

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen tillförs 150 mnkr från 2015 för ordnat införande. Ökade kostnader för införande av nya läkemedel för Hepatit C kommer att tas med särskild finansiering.

För att både lösa problem med tillgänglighet, kvalitet och kompetensförsörjning inom psykiatri tillförs Hälso- och sjukvårdsstyrelsen och för att finansiera den nya utvecklingsplanen för vuxenpsykiatri tillförs Hälso- och sjukvårdsstyrelsen 50 miljoner kronor för 2015. Extra tillskott för 2016 och 2017 på 75 mnkr kommer att ge ökade möjligheter att utveckla psykiatri. Delar av resurserna kommer senare att läggas ut till Hälso- och sjukvårdsnämnderna för att säkra en bättre tillgång till psykiatri.

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen tillförs 50 miljoner 2015 och 25 miljoner både 2016 och 2017 för satsningar på utvecklingsarbete och kompetensförsörjning inom akutsjukvården och den prehospitla vården. Detta är ett arbete som också kräver ökade resurser från Hälso- och sjukvårdsnämnderna till sjukhusen för att få kortare väntetider och bättre tillgänglighet.

25 mnkr tillförs Hälso- och sjukvårdsstyrelsen för att ge subventioner för fler preventivmedel för kvinnor upp till 25 års ålder.

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen tillförs 25 mnkr 2015 för finansiering av avgiftsfri influensavaccinering för de som är 65 år och äldre samt riskgrupper enligt Socialstyrelsen.

Kollektivtrafiknämnden tillförs 100 mnkr 2016 utöver indexuppräknings för att uppnå ett ökat resande enligt långtidsprognoser. 2016 tillförs Kollektivtrafiknämnden 50 mnkr utöver indexhöjning.

Ingen höjning av kollektivtrafiktaxan görs för 2015. Taxan för samtliga kort och resor blir kvar på den nivå som gällde under 2014. Kollektivtrafiknämnden tillförs 125 mnkr som kompensation för de uteblivna intäkterna.

Kulturnämnden tillförs 10 miljoner kronor från 2015 för en långsiktig ambitionshöjning för barn- och ungdomskultur och satsningar på fria kulturutövare.

Miljönämnden tillförs 15 mnkr från 2015.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande

1. Ovanstående revideringar av budget 2015 fastställs med justering av regionbidrag samt plan för 2016 och 2017

2. Skattesatsen för 2015 föreslås till 11 kronor och 58 öre.
3. Kollektivtrafiktaxan för 2015 höjs inte utan blir kvar på 2014 års nivå.
4. Avgiftsfri influensavaccinering för de 65 år och äldre samt riskgrupper införs från 1 januari 2015.
5. Avgiftsfri mammografiscreening införs från 1 januari 2015.
6. Åldersgränsen för subvention av glasögon höjs till 18 år i Västra Götalandsregionen.
7. Hälso- och sjukvårdsstyrelsen får i uppdrag att utreda hur subventionen kan ökas för att nå 100 % finansiering av de enklaste glasögonbågarna.
8. Hälso- och sjukvårdsstyrelsen får i uppdrag att under våren 2015 återkomma med en avrapportering till Regionstyrelsen om hur systemet med att erbjuda planerad och akut vård för papperslösa fungerar.
9. Det fortsatta arbetet med sociala investeringsfonder inom Regionutvecklingsnämnden ska kopplas ihop med arbetet för ett mer jämlikt Västra Götaland enligt Regionfullmäktiges beslut om samling för Social hållbarhet.

Regionbidrag per styrelse och nämnd 2014-2017

Regionbidrag (mnr)	Detaljbudget	Regionbidrag	Plan	Plan
	2014	2015	2016	2017
Regionfullmäktige	75,2	80,6	77,2	78,9
Regionstyrelsen, utan HSU	1 602,8	1 345,2	1 493,4	1 646,3
Folkhälsokommittén	42,5	43,2	44,1	45,1
Kommittén för rättighetsfrågor	37,4	40,3	41,2	42,1
Revisorskollegiet	23,9	23,9	23,9	23,9
Patientnämnd	15,5	17,9	18,3	18,7
Arkivnämnd	27,9	30,6	31,2	31,9
Fastighetsnämnd	194,1	198,0	231,6	233,5
Servicenämnd	113,0	111,3	113,6	116,1
Nämnd Hälsan & stressmedicin	17,7	17,9	18,3	18,7
Regionutvecklingsnämnd	658,4	697,9	712,6	698,3
Kulturnämnd	1 019,5	1 054,4	1 076,6	1 100,3
Miljönämnd	70,2	87,3	89,2	91,1
Kollektivtrafiknämnden	3 673,0	4 073,0	4 287,0	4 479,2
Koncernbanken	-311,0	-471,5	-471,5	-471,5
Moderförvaltningen	1 805,2	2 103,2	2 482,3	2 920,6
Summa övrig verksamhet	9 065,2	9 453,2	10 269,0	11 073,1
Sahlgrenska Universitetssjukhuset	825,6	848,1	873,9	901,8
Hälso- och sjukvårdsstyrelsen	(7 273,1)	7 540,5	7 852,5	8 203,8
HSN Norra	4 457,4	4 837,3	4 963,6	5 096,0
HSN Södra	3 518,9	3 774,7	3 891,9	4 018,4
HSN Östra	4 332,7	4 670,1	4 806,6	4 953,7
HSN Västra	5 300,5	5 698,4	5 904,9	6 126,7
HSN Gbg	8 415,2	8 900,7	9 241,0	9 606,1
Summa HSN	26 024,7	27 881,2	28 808,0	29 800,8
Summa hälso- och sjukvård	34 123,4	36 269,8	37 534,4	38 906,5
Summa regionbidrag	43 188,6	45 723,0	47 803,4	49 979,6

Resultaträkning VGR:	2015	2016	2017
Skatt 11,58 från 2015	42 232,6	44 120,4	46 029,4
Statsbidrag läkemedel	3 520,0	3 520,0	3 520,0
Statsbidrag sjukskrivning	80,0	80,0	80,0
Statsbidrag vårdgaranti/kvalitet och kompetens	150,0	150,0	150,0
SUMMA	45 982,6	47 870,4	49 779,4
Regionbidrag (nettokostn. per nämnd/styrelse)	-45 723,0	-47 803,4	-49 979,6
Res 3, Årets resultat	259,6	67,0	-200,2